

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

фахових методик включити проблемні лекції, воркшопи, дискусії, дебати, кейс-методи, технології портфоліо, проведення індивідуальних консультацій;

- включити дані питання в плани лабораторних, практичних, семінарських занять, практикумів, самостійних завдань; написання рефератів, підготовка індивідуальних науково-дослідницьких завдань і курсових робіт з даної проблеми).

Особливо цінним для нашої роботи є результати наукового дослідження О.Доманюк, якою «зادля особистісно-професійного зростання майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, розвитку їхніх ціннісних орієнтацій та підготовки до формування доброзичливості дітей старшого дошкільного віку було забезпечено створення ціннісного середовища ЗВО засобами доброзичливого спілкування та взаємодії як найвищої моральної чесноти.

Із цією метою було використано такі форми і методи роботи:

- тренінги: «Добро починається з тебе», «Доброзичливий педагог – доброзичливі діти», «Як ми сприймаємо себе?», «Дорога до себе як педагога», «Доброзичливе спілкування – основа гуманності», «Разом творимо добро»;

- волонтерські заходи: «Чужих дітей не буває», «День спонтанного вияву доброти», «Добрий Ангел на тиждень» тощо;

- позааудиторне спілкування (консультації, екскурсії, подорожі, дозвілля);

- ведення щоденників самопізнання;

- складання програми самовдосконалення «Я – доброзичлива людина»;

- організація спільної діяльності студентів і викладача» [2, с.43].

Отже, особливості підготовки майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей дошкільного віку ґрунтуються на активній навчальній діяльності студентів, умінні творчо мислити, становленні відповідних особистісних ціннісних орієнтацій, відповідної позитивної професійної мотивації.

Література

1. Доманюк О.М. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку, авт... дис. канд. пед. наук, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Івано-Франківськ, Україна, 2019. 24 с.

2. Доманюк О.М. Створення ціннісного середовища закладу вищої освіти як умова особистісно-професійного зростання майбутніх вихователів. Український педагогічний журнал . 2021. № 2.

УДК 802.0:37-5

ЗУБ Н.

Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-КОМПЕНСАТОРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Компенсаторна компетенція є компонентом комунікативної компетентності і гарантує задовільне іншомовне спілкування при недостатності знання мовних засобів, а також, недостатності мовного і соціального досвіду спілкування в іншомовному середовищі [3, с. 97].

Компенсаторна компетенція - готовність і здатність, використовуючи свій власний іншомовний мовленнєвий досвід, виходити зі скрутного становища в процесі особистісного та міжкультурного спілкування, пов'язаного з дефіцитом мовних засобів.

Компонентами компенсаторної компетенції є:

- знання структурних елементів іноземної мови, необхідних для комунікації;
- знання і опанування набором мовних формул, необхідних для спілкування іноземною мовою;
- вміння реалізувати мовленнєвий намір для встановлення контакту з партнерами;
- знання мовних національно-культурних особливостей мови;
- знання про вербальних засобах компенсації і ситуації комунікативного труднощі в процесі іншомовного спілкування;
- знання невербальних елементів комунікативної поведінки, що використовуються для заповнення лакун лінгвістичного, прагматичного і соціокультурного характеру;
- навички та вміння використання вербальних і невербальних засобів комунікації [2, с. 286].

Погоджуємось з думкою науковців, що основою компенсаторної компетенції, є три блоки лінгвістичних знань і комунікативних навичок і умінь: лексичні; граматичні та усно-мовні [1, с. 88].

Детальніше розглянемо кожен з них. Перший блок включає знання лексичних структурних елементів мови, необхідних для комунікації (корінь, суфікс, словотвір); мовленнєвих формул, необхідних для спілкування іноземною мовою (мовні кліше, слова-зв'язки); невербальних елементів комунікативної поведінки представників досліджуваної іншомовної культури, що використовуються для заповнення лакун лінгвістичного і прагматичного характеру.

Другий блок передбачає знання граматичних явищ, необхідних для комунікації, мовленнєвих формул, потрібних для спілкування іноземною мовою (побудова питання, вигуки, форми наказового способу); навички та вміння використовувати граматичні структури в ситуаціях усного і писемного спілкування, переструктурувати свій вислів тощо.

Третій блок представлений знаннями національно-культурних особливостей мовних і мовних явищ, вироблених засобів компенсації в ситуації комунікативного труднощі в процесі іншомовного спілкування, структури усного спілкування, особливостей ведення бесіди, що забезпечують необхідний формат іншомовного спілкування; вміння реалізовувати мовленнєвий намір, що дозволяє встановити контакт і взаєморозуміння між комунікантами, ігнорувати лексичні та смислові труднощі, використовувати міміку, жести, які замінять, наприклад, вираз емоцій, в тому числі з опорою на національно-культурні особливості країни мови, що вивчається, грамотно вести діалог з урахуванням структури усного спілкування [4, с. 30].

У структурі компенсаторної компетенції поряд зі знаннями, навичками і вміннями необхідно виділити здатності, які повинні формуватися і розвиватися в учнів в рамках профільно-орієнтованого навчання іноземної мови: адекватне реагування на висловлювання в процесі усного іншомовного спілкування з урахуванням національно-культурних особливостей співрозмовника; реалізація мовного наміру, що дозволяє встановити контакт і розуміння між різномовними партнерами; адаптація мовця до будь-якої незнайомій іншомовної ситуації, певна швидкість, необхідна для прийняття правильного рішення.

Таким чином, формування компенсаторної компетенції є однією з першорядних завдань при навчанні іншомовного спілкування, оскільки це допомагає учням розвивати мовну контактність, варіювати мовну форму відповідно до комунікативним наміром, здійснювати мовностилістичні корекції іншомовної усного та писемного мовлення, що, безумовно, забезпечує спадкоємність з професійним іншомовним навчанням. Важливими елементами в структурі компенсаторної компетенції, на думку дослідників даної проблеми, виступають компенсаторні стратегії і компенсаторні вміння.

Література

1. Давиденко В. В. Компенсаторна компетенція як цільова домінанта іншомовного профільного навчання старших школярів. *Известия Волгоградського державного педагогічного університету*. 2013. № 2 (77). С. 86-89.

2. Євстигнєєва, І. А. Розвиток компенсаторних умінь в процесі навчання іноземної мови в рамках інтернет-дискурсу на прикладі соціальних мереж. *Соціально-економічні явища і процеси*. 2014. Т. 9. № 12. С. 284-289.

3. Кретин, С. А. Сутнісна характеристика компенсаторних стратегій навчання розмовній мові. *Вісник Тамбовського університету. Серія: Гуманітарні науки*. 2012. № 1 (105). С. 94-96.

4. Язикова Н. В. Методика формування компенсаторних умінь говоріння в загальноосвітній школі. *Іноземні мови в школі*. 2013. № 9. С. 26-32.

УДК 378.1; 377.8

ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є.
Мукачівський державний університет

АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ В УКРАЇНІ ТА ДАНІЇ

Сьогоднішній світ навколо людини швидко змінюється. Це торкається всіх сфер життя: і суспільного, і економіки, і відносин між людьми, спілкування та сприймання цього нового світу. Навчити жити в новому світі, будувати відносини професійного характеру, впливати на сучасну економіку або будувати нову, досліджувати процеси, що відбуваються в новому світі, та створювати власний світ є основним завданням сучасної університетської освіти.

Завдяки комп'ютерним технологіям та глобальним мережам з'явилася можливість працювати та навчатися онлайн. Але якими ж професійними компетентностями має володіти людина, щоб працювати по всьому світу, якою за структурою та характером має бути освіта, якими компетентностями вона

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>